



Sagsnr.
2021 - 5530

Høringsnotat

Doknr.
447397

Høringsnotat til forslag til lov om ændring af lov om frikommunenetværk (Forlængelse af udvalgte forsøgshjemler i Frikommuneforsøg II)

Dato
26-10-2021

1. Hørte myndigheder

Lovforslaget har været i høring i perioden 31. august 2021 til 28. september 2021.

Lovforslaget har været sendt i høring hos: Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Allerød Kommune, Alzheimerforeningen, Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation, Ankestyrelsen, ASE, Ballerup Kommune, BDO Kommunernes Revision A/S, Beskæftigelsesrådet BER, Beskæftigelsesrådets ydelsesudvalg, BL - Danmarks Almene Boliger, Brønderslev Kommune, Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforening (BUPL), Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Sund Aldring, Danmarks Lejerforeninger, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Psykolog Forening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske A-kasser, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Seniorer, Danske Udlejere, Danske Ældreråd, Datatilsynet, De anbragtes vilkår, DemensKoordinatorer i Danmark, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DESA - Dansk Erhvervssammenlutning, Det Centrale Handicapråd, Det faglige hus, Diakonissestiftelsen, DJØF, EGV, EjendomDanmark, Erhvervsstyrelsen, Esbjerg Kommune, FABU, Fagligt Fælles Forbund (3F), Fagbevægelsens Hovedorganisation, Faglige Seniorer, Familieretshuset, Favrskov Kommune, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, FOA – Fag og Arbejde, Folketingets Ombudsmand, Forening for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Forhandlingsfællesskabet, ForældreLANDSforeningen (FBU), Fredensborg Kommune, Frederikshavn Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Gentofte Kommunalforening, Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune, Gribskov Kommune, Guldborgsund Kommune, Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune, Herning Kommune, Hillerød Kommune, Hjørring Kommune, HK Danmark, HK Kommunal, Holstebro Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Ikast-Brande Kommune, Institut for Menneskerettigheder, Jammerbugt Kommune, Jobrådgivernes Brancheforening, Justitia, KL, Kommunaldirektørforeningen, Kommunernes Lønningsnævn, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Københavns Kommune, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af fleks- og skånejobbere, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen Børn og Forældre, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsforeningen Ligeværd, Landssamråd for PPR-chefer, Lederforum, Livsværk, LOS, Lægeföreningen, Læsø Kommune, Mariagerfjord



Kommune, Morsø Kommune, Nationalt Videnscenter for Demens, Odense Kommune, Offentligt ansattes organisationer, OK-Fonden, Plejefamiliernes Landsforening, PLO (Praktiserende Lægers Organisation), Pårørendegruppen for svage ældre, Randers Kommune, Rebild Kommune, Red Barnet, Rigsrevisionen, Roskilde Kommune, Rundersdal Kommune, Røde Kors, Rådet for frivilligt socialt arbejde, Rådet for Socialt Udsatte, Silkeborg Kommune, Skive Kommune, Slagelse Kommune, Socialpædagogernes Landsforbund, Socialt Leder Forum, Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Syd, Socialtilsyn Øst, SUFO (Landsforeningen for ansatte i sundhedsfremmende og forebyggende hjemmebesøg), TABUKA, Thisted Kommune, Ungdommens Røde Kors, Vesthimmerlands Kommune, Ældre Sagen, Aabenraa Kommune, Aalborg Kommune og Aarhus Kommune.

Herudover har lovforslaget været tilgængeligt på Høringsportalen.

2. Modtagne høringsvar

Der er indkommet høringsvar inden for fristen fra følgende høringsparter:

Ankestyrelsen, BL – Danmarks Almene Boliger, Børne- og Kulturchefforeningen, Danske Regioner, De Anbragtes Vilkår, Demenskoordinatorer i Danmark (DKDK), Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DESA – Dansk Erhvervssammenslutning, Faglige Seniorer, Familieretshuset, Favrskov Kommune, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Folketingets Ombudsmand, Forhandlingsfællesskabet, Frontløbernetværk for helhedsorienterede indsatser, Høje-Taastrup Kommune (på vegne af frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger), Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunernes Lønningsnævn, Københavns Kommune, Landdistrikternes Fællesråd, Nationalt Videnscenter for Demens, Retspolitisk Forening, Rådet for Socialt Udsatte, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Ældre Sagen, Aalborg Kommune (på vegne af frikommunenetværket En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats) og Aarhus Kommune.

3. Ændringer på baggrund af høringen

De modtagne høringsvar har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Der er dog i høringsperioden foretaget en substantiel ændring i lovforslaget for så vidt angår forlængelsen af forsøg efter lovens §§ 14, 14 b, 14 c, 14 e og 14 f. De pågældende forsøgshjemler, som hjemler forsøg med velfærdsteknologi i to frikommunenetværk, foreslås forlænget med to år i stedet for et med henblik på yderligere dataindsamling om forsøgene. Ændringerne skyldes ikke høringen.

Der er derudover foretaget mindre ændringer af sproglig og lovteknisk karakter.

4. Bemærkninger til lovforslaget

Ankestyrelsen, Danske Regioner, Demenskoordinatorer i Danmark (DKDK), Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, DESA – Dansk Erhvervssammenslutning, Faglige Seniorer, Familieretshuset, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Folketingets Ombudsmand, Forhandlingsfællesskabet, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Lønningsnævn, Nationalt Videnscenter for Demens, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord og Ældre Sagen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger henviser til Københavns Kommunes høringsvar.



Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringsvar.

4.1 Generelle bemærkninger

Landdistrikternes Fællesråd tilslutter sig lovforslaget og finder generelt brugen af frikommuneforsøg meget positivt, da det fremmer innovation og nytænkning i den kommunale sektor.

Frontløbernetværk for helhedsorienterede indsatser (bestående Allerød, Ballerup, Frederikssund, Hillerød, Gladsaxe, Høje-Taastrup og Rødovre Kommuner) ønsker at videreføre ambitionen fra Frikommuneforsøg II om tværkommunale samarbejder om en tematisk dagsorden og har derfor etableret et netværk på baggrund af frikommunenetværket En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren.

Rådet for Socialt Udsatte, Københavns Kommune og BL - Danmarks Almene Boliger bemærker, at forslaget er sendt i høring samtidig med kommunernes budgetforhandlinger, hvilket kan forhindre, at ellers lovende initiativer føres videre, hvis der ikke er afsat midler hertil. BL – Danmarks Almene Boliger opfordrer derfor til, at det undersøges, om de relevante kommuner vil være i stand til at videreføre forsøgene i 2022.

Indenrigs- og Boligministeriets bemærkninger:

Indenrigs- og Boligministeriet noterer, at høringsperioden er faldet sammen med tidspunktet for kommunernes budgetforhandlinger. Lovforslaget er sendt i høring på det tidligst mulige tidspunkt efter regeringens stillingtagen til opfølgningen på Frikommuneforsøg II. Indenrigs- og Boligministeriet vil fortsat følge frikommunernes anvendelse af forsøgshjemlerne og stå til rådighed for frikommunerne i den forlængede forsøgsperiode.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

4.2 Forsøg på beskæftigelsesministerens område

4.2.1 Generelle bemærkninger

Frikommunenetværket En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet er tilfredse med forlængelsen af forsøgene på beskæftigelsesområdet.

4.2.2 Forsøg efter § 9: Mikrolån

Retspolitisk Forening tilslutter sig forlængelsen af forsøget.

4.2.3 Forsøg efter § 9 d: Ledighedsydelse – fritagelse for revurdering efter at have modtaget ledighedsydelse i sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder

Retspolitisk Forening tilslutter sig forlængelsen af forsøget, men bemærker at der kan være tilfælde, hvor forlængelsen vil kunne fastholde de berørte borgere i et ikke-realiseret fleksjob, når borgerne i stedet burde tilkendes førtidspension.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Beskæftigelsesministeriet skal bemærke, at baggrunden for forsøget med at revurderingerne sker i forbindelse med kontaktforløbet netop er, at der kommer mere fokus på, hvilke eventuelle tilbud, som ledighedsydelsesmodtageren skal have for at komme i fleksjob samtidigt med at opfølgningen på, om ledighedsydelsesmodtageren fortsat opfylder betingelserne for at være visiteret til fleksjobordningen, sker hyppigere.



Det fremgår desuden af bestemmelsen, at hvis frikommunen vurderer, at ledighedsydelsesmodtageren ikke længere opfylder betingelserne for fleksjob og dermed ikke længere er berettiget til ledighedsydelse, skal kravene i § 74 c, stk. 2 og 3, i lov om aktiv socialpolitik være opfyldt, når frikommunen træffer afgørelse om, at personen ikke længere er berettiget til fleksjob. Dette gælder dog ikke, hvis frikommunen har vurderet, at borgeren opfylder betingelserne for at modtage førtidspension.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.2.4 Forsøg, der ikke er omfattet af lovforslaget

KL synes, at det er positivt, at der er flere forsøg med gode resultater, der forlænges, men stiller sig undrende over for, at der ikke er flere forsøg på beskæftigelsesområdet, der forlænges.

KL ser gerne, at forsøg med iværksætteri for dimittender efter § 7 i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet forlænges, da der er en stor udfordring med dimittendledighed i de store uddannelsesbyer, hvor muligheden for iværksætteri kan være vejen til beskæftigelse.

KL ser gerne, at forsøg med færre proceskrav i rehabiliteringsteams og med lægeattester efter §§ 12-14 i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet forlænges, idet førtidspensions- og fleksjobsreformen samt sygedagpengereformen indgår i arbejdet med kritisk gennemgang af reformerne.

KL ser gerne, at forsøg med færre proceskrav i samtale og borgermøde efter §§ 4-6 bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet forlænges, idet forsøgets frihedsgrader har øget tilfredsheden blandt borgere og a-kasser samt i høj grad motiveret medarbejderne i jobcentrene.

Beskæftigelsesministeriets bemærkninger:

Til forsøg med iværksætteri for dimittender: Dagpengereglerne giver mulighed for, at dimittender kan starte egen virksomhed op som bibeskæftigelse og få supplerende dagpenge. Det er dog en forudsætning, at dimittenderne står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Der vurderes ikke at være grundlag for at fritage dimittender fra rådighedsforpligtelsen på baggrund af den foreliggende viden.

Til forsøg med færre proceskrav i rehabiliteringsteams og med lægeattester efter §§ 12-14 i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II: Forsøget forlænges i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet.

Til forsøg med formkrav ved lovpligtige samtaler: Forsøget er delvist imødekommet med aftalen om en forenklet beskæftigelsesindsats, hvor kontaktførelsen vedr. samtaleindhold og samtalekadence blev forenklet betydeligt fra den 1. januar 2020. Derudover får ledige efter seks måneders ledighed mulighed for at vælge, om samtaler med jobcenter eller a-kasse skal afholdes ved personligt fremmøde, over video eller telefonisk med Første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen fra juni 2021. Regeringen har besluttet, at forsøget vedr. formkrav ved lovpligtige samtaler forlænges et år, mens effekterne af digitale samtaler undersøges nærmere. Forsøget forlænges i bekendtgørelse om frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.



4.3 Forsøg på social- og ældreministerens område

4.3.1 Forsøg efter § 10: Fritagelse for en række administrative procedurer i sager om udsatte børn

Børne- og Kulturchefforeningen og De Anbragtes Vilkår tilslutter sig forslaget om at forlænge forsøg efter lovens § 10, som giver frikommuner i netværket om børn som vores vigtigste ressource mulighed for at fravige en række proceskrav i sager om udsatte børn.

Børne- og Kulturchefforeningen fremhæver, at de deltagende kommuner med forsøget har givet socialrådgiverne tid til at skabe en positiv forskel for de udsatte børn, unge og familier, og at forlængelse vil give forsøgskommunerne mulighed for at bidrage som en betydelig videnskilde i det videre arbejde med Børnene Først.

Retspolitisk Forening finder det problematisk, at der dispenseres fra afholdelse af børnesamtale.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger:

Social- og Ældreministeriet skal til bemærkningerne fra Retspolitisk forening henvise til, at frikommunerne med lovforslaget får adgang til at fortsætte forsøget med at udvikle og afprøve nye metoder og praksis omkring udredning og planer for indsatsen, når et barn eller en ung kan have behov for foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11, med henblik på at kunne yde en hurtigere og mere smidig indsats over for udsatte børn og unge.

Det fremgår af bemærkningerne til L 200 om forslag til lov om et frikommunenetværk (Folketingsåret 2016-17), at dette forudsætter, at frikommunerne får adgang til at kunne fravige en række af servicelovens krav til de administrative processer og herunder i forhold til proces for afholdelse af børnesamtale. Det er derfor, i § 10, stk. 1 og 2, i lov om frikommunenetværk fastsat, at social- og ældreministeren kan godkende forsøg på børneområdet, og at ministeren herunder helt eller delvist kan dispensere bl.a. fra reglerne om børnesamtale i servicelovens § 48.

Med frikommuneloven er det dog samtidig fastsat i § 10, stk. 7, at frikommunen skal redegøre for, hvordan kommunen vil sikre, at forældremyndighedsindehaveren inddrages, og at barnet eller den unge inddrages og høres i deres egen sag.

Det fremgår af bemærkningerne til § 10 i L 200, at frikommunerne i netværket efter ministerens godkendelse og eventuelle dispensation, jf. frikommunelovens § 10, stk. 1 og 2, derfor vil kunne tilrettelægge sagen, således at fx børnesamtalerne kan afholdes på den måde og det tidspunkt i sagsforløbet, som frikommunen ud fra en faglig vurdering finder, bedst sikrer inddragelsen af barnet eller den unge og sikrer sammenhæng med opfølgningen på indsatsen.

Det fremgår videre, at begrundelsen for frikommunelovens § 10, stk. 7, er et ønske om at sikre, at barnet eller den unge også i frikommunerne høres og inddrages i forhold, der vedrører barnet eller den unge, i overensstemmelse med FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen). Derfor har frikommunerne i frikommunenetværket i en uddybende ansøgning skullet redegøre for, hvordan de vil sikre, at barnet



eller den unge inddrages og høres i forbindelse med barnets eller den unges sag i overensstemmelse med Børnekonventionen, når der anvendes nye metoder og veje til at høre og inddrage barnet eller den unge.

Bemærkningerne giver på den baggrund ikke anledning til ændringer.

4.3.2 Forsøg efter § 14, 14 c og 14 e: Situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning samt forsøg efter § 14 b: Særlige døråbnere på yderdøre, der afgrænser boenheder eller afdelinger

Favrskov Kommune tilslutter sig lovforslaget, da det forhåbentlig kan betyde udbredelse af forsøgene til generel lovgivning. Favrskov Kommune bemærker, at forsøgene efter lovens §§ 14, 14 b, 14 c og 14 e gør en betydelig forskel for de berørte borgere, pårørende og medarbejdere, og at evalueringen har vist, at de adspurgte borgere, pårørende og medarbejdere har positive oplevelser med forsøgene. Tanken bag forsøgene er, at personalets fysiske tilstedeværelse kan være mere indgribende i den personlige frihed, retten til privatliv og livskvalitet end anvendelsen af velfærdsteknologi.

Retspolitisk Forening finder det problematisk at forlænge forsøg med situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning efter lovens §§ 14, 14 c og 14 e, eftersom økonomiske hensyn er en usaglig begrundelse for en indgriben i de berørte persons liv. Retspolitisk Forening finder også forsøget med særlige døråbnere efter § 14 b problematisk, idet formålet synes at være at gøre det svært for beboerne at forlade boenheden.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger:

Social- og Ældreministeriet har noteret sig de positive erfaringer, man har gjort sig i forsøgene med anvendelse af videoovervågning og særlige døråbnere mellem afdelinger på botilbud. Evalueringen af forsøgene viser, at de borgere, som har været omfattet af forsøgene, har oplevet at få bedre livskvalitet og mere tryghed. For deres pårørende har oplevelsen tilsvarende været, at de har oplevet mere tryghed. Ministeriet har på den baggrund indstillet, at forsøgene forlænges i to år. Det er ministeriets vurdering, at en forlængelse af forsøgene kan bidrage til at sikre et fyldestgørende overblik over teknologiernes anvendelse i praksis, som kan danne grundlag for nærmere overvejelser om en permanent løsning.

Det er fuldstændigt afgørende, at disse teknologier udelukkende anvendes med det formål at sikre den bedst mulige pleje til borgeren. I henhold til loven kan anvendelsen af teknologierne derfor kun anvendes, når de samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren. Det er derfor ikke muligt for kommunerne at træffe afgørelse om anvendelse af teknologierne på baggrund af økonomiske betragtninger.

I forhold til anvendelse af særlige døråbnere, viste forsøget, at der var beboere, som oplevede øget bevægelsesfrihed, idet de kunne bevæge sig frit på afdelingen, uden at personalet skulle holde øje med dem. Døråbneren udgør dog en begrænsning af borgerens bevægelsesfrihed, hvorfor det er afgørende, at de kun anvendes i tilfælde, hvor det er absolut påkrævet, og hvor der er nærliggende risiko for, at vedkommende ved at forlade bo- eller dagtilbuddet uden opsyn udsætter sig selv eller andre for at lide væsentlig personskade.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.



4.3.3 Forsøg efter § 14 f: Søvnforbedrende velfærdsteknologi

Aarhus Kommune ser positivt på forslaget om at forlænge forsøget med søvnforbedrende velfærdsteknologi efter lovens § 14 f, som har været sat på pause som følge af covid19. En længere forsøgsramme vil give netværket bedre mulighed for at få så mange erfaringer fra forsøget som muligt til videre brug.

Retspolitisk Forening bemærker, at mens det kan være udmærket at lade ”teknologien” stå for søvnmonitorering, kan det også være problematisk at lade en ”robot” erstatte lønnede medarbejdere fx i situationer, hvor en borger får behov for hjælp under søvnen.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger:

Social- og Ældreministeriet henviser til ovenstående vurdering af anvendelse af videoovervågning under afsnit 4.3.2.

Ministeriet bemærker i øvrigt, at forsøget om anvendelse af videoovervågning som søvnforbedrende velfærdsteknologi ikke blev færdiggjort. Ministeriet ser gerne, at forsøget afsluttes, så resultaterne fra forsøget kan bidrage til de løbende overvejelser om anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi.

Social- og Ældreministeriet bemærker, at anvendelse af velfærdsteknologi aldrig bør træde i stedet for almindelig pleje og omsorg. Teknologierne kan udelukkende anvendes, når de samlet set vurderes at være det mest hensigtsmæssige middel til at tilgode hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse og behovet for at drage omsorg for borgeren.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.3.4 Forsøg efter § 29: Anmeldt tilsyn på plejehjem

Retspolitisk Forening bemærker vedr. forsøget med anmeldt tilsyn på plejehjem efter lovens § 29, at det snarere er uanmeldte tilsyn, som kan afdække uhensigtsmæssigheder. Derfor burde der efter foreningens opfattelse laves forsøg med at konvertere anmeldte til uanmeldte tilsyn frem for omvendt.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger:

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.3.5 Forsøg med flytning uden samtykke (forlænges ikke)

KL anbefaler, at forsøg med flytning af borgere, der ikke kan give samtykke, efter lovens § 12, som ikke foreslås forlænget, bør videreføres og søges udbredt til generel lovgivning. Baggrunden herfor er et ønske om at ensrette reglerne i servicelovens §§ 129 og 136 f, således at der skal gælde samme regler for borgere med demens og borgere med udviklingshæmning mv. Det bemærkes, at reglerne i serviceloven, hvorefter sager om flytning afgøres af Familieretshuset, kan betyde, at en borger og dennes værge skal vente længe på, at en nødvendig og sagligt begrundet flytning kan gennemføres, selv om borgeren ikke modsætter sig, og værgen har givet samtykke.

Social- og Ældreministeriets bemærkninger:

Hensynet til at sikre korrekt forvaltning og hensynet til borgernes retssikkerhed vurderes bedst varetaget, hvis kommunen fortsat skal indstille til Familieretshuset at træffe afgørelse efter servicelovens § 129. På den måde sikres det, at flere myndigheder er



inde over disse meget indgribende afgørelser, og at der samles erfaring og kompetencer i Familieretshuset, som sikrer korrekt sagsbehandling.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.4 Forsøg på indenrigs- og boligministerens område

4.4.1 Forsøg efter § 25: Mulighed for forlænget anvendelse af udslusningsboliger og udlejning af almene ældre- og ungdomsboliger som udslusningsboliger

Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, BL – Danmarks Almene Boliger, Favrskov Kommune, Retspolitisk Forening og Rådet for Socialt Udsatte ser positivt på forslaget om at forlænge forsøg med udvidet anvendelse af udslusningsboliger efter lovens § 25.

Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger, Rådet for Socialt Udsatte og Aarhus Kommune anfører, at forsøget har givet gode resultater for udsatte borgere.

BL – Danmarks Almene Boliger bemærker, at ordningen med udslusningsboliger efter lovens § 25 kan rumme administrative udfordringer for boligorganisationerne, idet der skal laves særlige betingede lejeaftaler. Dertil vil det i mange tilfælde være uklart, hvornår en midlertidig lejeaftale skal erstattes med en permanent lejeaftale. Der bør sikres tæt kommunikation mellem kommune og boligorganisation, når udløb af udslusningsperioden nærmer sig, samt fastlægges en minimumsperiode for forlængelse, da hver forlængelse kræver udarbejdelse af en ny lejekontrakt.

Københavns Kommune hæfter sig ved, at forsøget forlænges, men ikke udbredes, som ellers anbefalet af frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger.

Indenrigs- og Boligministeriets bemærkninger:

Nærværende lovforslag forlænger en række af forsøgshjemlerne i lov om frikommunenetværk med henblik på at afklare, om der er opbakning til at gøre tiltagene generelle.

For så vidt angår § 25 vedrørende udslusningsboliger indgår en udvidelse af udslusningsboligordningen som initiativ i regeringens udspil om bekæmpelse af hjemløshed. I forbindelse med udmøntningen af en eventuel politisk aftale herom vil der blive taget stilling til detaljer i udformningen af den generelle lovgivning, herunder lejeaftaler. Det bemærkes, at lovgivningen ikke skal påføre kommuner og udlejere unødvendige administrative byrder, men at der i forlængelse af lejeaftaler om udslusningsboliger bl.a. skal tages hensyn til lejerettigheder og målet om, at lejeren med tiden selv skal kunne fastholde boligen.

Der henvises til afsnit 4.4.4 vedr. § 26 f: Udslusningsboliger i privat boligbyggeri for bemærkninger til udvidelse af ordningen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.4.2 Forsøg efter § 26 e: Etablering af midlertidige boliger

Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger, Aarhus Kommune, BL – Danmarks Almene Boliger og Retspolitisk Forening ser positivt på muligheden for, at forsøget med midlertidige boliger målrettet særligt udsatte borgere efter lovens § 26 e kan udbredes gennem en revision af planloven.



Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger anfører, at de midlertidige boliger målrettet særligt udsatte borgere bør kunne oprettes af almene boligorganisationer og kunne integreres med blandt andet studieboliger.

Københavns Kommune vurderer, at forlængelsen af forsøget ikke umiddelbart er anvendelig, og anbefaler at forlængelsen erstattes af en ændring af planloven, således at socialt udsatte unge på vej mod uddannelse kan anvise midlertidige studieboliger.

Indenrigs- og Boligministeriets bemærkninger:

Bolig- og Planstyrelsen har gennemført en evaluering af planloven, som blev offentliggjort i marts 2021. I evalueringen påpeger Bolig- og Planstyrelsen bl.a., at det med stigende ejendomspriser i især de større byer kan være en udfordring for kommunerne at finde plads til at planlægge for billige boliger, herunder boliger til socialt udsatte grupper.

Evalueringen peger også på, at der i de større byer ofte er velbeliggende områder, som ligger ubenyttet hen over en længere periode. Det kan f.eks. være tidligere industrigrunde eller andre arealer, som på længere sigt skal anvendes til byudvikling.

Midlertidig brug af ubenyttede arealer vurderes at være en god måde at skabe plads til flere boliger til bl.a. udsatte borgere i især de større byer. Derfor vil regeringen i forbindelse med forhandlinger om en planlovsrevision foreslå, at kommunerne får mulighed for at lokalplanlægge for midlertidig anvendelse af områder, f.eks. til studieboliger og boliger til socialt udsatte, indtil den endelige lokalplan kan realiseres. Regeringen vil endvidere foreslå, at der fastsættes en tidsbegrænsning for den midlertidige anvendelse i lokalplanen.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i nærværende lovforslag. Som anført giver bemærkningerne imidlertid anledning til forslag til ændringer af planloven.

4.4.3 Forsøg efter § 27: Øget fleksibilitet i deleboligordning

Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger, Københavns Kommune, Aarhus Kommune, BL – Danmarks Almene Boliger, Retspolitisk Forening og Rådet for Socialt Udsatte ser positivt på forslaget om at forlænge forsøg med mulighed for at afholde udgifter til indretning af bofællesskaber efter lovens § 27.

BL – Danmarks Almene Boliger henstiller til, at der sikres regler for omhu ved anvisning af kollektive bofællesskaber i forbindelse med forlængelse og evt. udbredelse af forsøg efter lovens § 27, da boligformen er forbundet med særligt stor risiko for konflikter imellem beboerne.

Indenrigs- og Boligministeriets bemærkninger:

Nærværende lovforslag forlænger en række af forsøgshjemlerne i lov om frikommunenetværk med et år med henblik på at afklare, om der er opbakning til at gøre tiltagene generelle. Er det tilfældet, vil der blive taget stilling til detaljer i udformningen af den generelle lovgivning, herunder om der er behov for en sikring af, at kollektive bofællesskaber ikke belaster bomiljøet i de almene ejendomme, de etableres i.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.4.4 Forsøg efter § 26 f: Udslusningsboliger i privat boligbyggeri (forlænges ikke)

Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger, Aarhus Kommune, Københavns Kommune og Rådet for Socialt Udsatte bemærker, at det er godt, at det



formentlig pr. 1. januar 2022 bliver muligt at indgå aftale med private udlejere om kommunal anvisning uden tidsbegrænsning, men at det havde været fuldent, hvis det fremadrettet var muligt med udslusningsboliger i privat boligbyggeri efter lovens § 26, og opfordrer til, at udbredelsen af forsøget indgår i regeringens arbejde med omlægning af hjemløseindsatsen.

KL gør opmærksom på, at hjemlen til forsøg med udslusningsboliger i privat boligbyggeri er anvendt efter løsningen af modregningsproblematikken og opfordrer ligeledes til, at udbredelse af forsøget indgår i regeringens arbejde på hjemløseområdet

Rådet for Socialt Udsatte opfordrer til, at forsøgshjemlen efter § 26 f forlænges.

Frikommunenetværket Billige boliger og fleksible boligløsninger bemærker, at der i netværket har været blandede erfaringer med at få adgang til private udlejningsboliger, og at det derfor for flere kommuners vedkommende vil være begrænset, hvor meget muligheden for aftale om kommunal anvisning til private udlejningsboliger vil blive benyttet.

Indenrigs- og Boligministeriets bemærkninger:

Hjemlen til at aftale udslusningsboliger i private udlejningsboliger har ikke været anvendt i forsøgsperioden, hvorfor der ikke er grund til at forlænge denne mulighed. Forlængelsen af en udvidelse af muligheden for at indgå aftaler om udslusningsboliger omfatter således alene almene ældre og ungdomsboliger.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.4.5 Forsøg efter § 26 b: Mulighed for at oprette startboliger på kommunalt initiativ (forlænges ikke)

BL – Danmarks Almene Boliger finder det problematisk, at der i almenboliglovgivningen er bestemmelser, der reelt ikke kan benyttes pga. udløb af statslige puljer, som den statslige pulje til oprettelse af startboliger, der udløb i 2015. Samme problemstilling gør sig gældende for inklusionsboliger. BL – Danmarks Almene Boliger anbefaler derfor, at forsøget videreføres og udbredes, eller at der afsættes statslige midler til oprettelse. BL – Danmarks Almene Boliger finder det samtidigt hensigtsmæssigt, at kommunen kan påtage sig visitationen af startboliger mod at påtage sig udgifter til tomgang og misligholdelse.

Indenrigs- og Boligministeriets bemærkninger:

Hjemlen til at oprette startboliger og inklusionsboliger for kommunale midler og give kommunen anvisningsret samt ansvar for tomgang og istandsættelse til boligerne har ikke været anvendt i forsøgsperioden. Frikommunerne har i stedet anvendt forsøgshjemlen om udslusningsboliger, og der vurderes således ikke at være efterspørgsel efter muligheden.

Støtten til startboliger og inklusionsboliger er i perioden 2012-2018 givet som et engangsbetrag til etablering og herefter som støtte til sociale viceværter for en 15 årig periode. Således er der i dag fungerende udslusningsboliger og startboliger, der støttes af puljemidler. Der er derfor fortsat behov for hjemmel i almenboligloven til at drive boligerne og udbetale støtte.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer.

4.4.6 Forsøg efter § 26 j: Provenu ved afhændelse af restarealer (forlænges ikke)



BL – Danmarks Almene Boliger opfordrer til overvejelse om forlængelse af forsøget for at understøtte de intentioner, som foreningen forestiller sig er indeholdt i det kommende udspil om billige boliger.

Indenrigs- og Boligministeriets bemærkninger:

Hjemlen til, at almene boligafdelinger kan disponere over nettoprovenuet ved frasalg af ubebyggede restarealer med henblik på at øge boligafdelingernes incitament til at understøtte fortætning, har ikke været anvendt. Omdannelse af boligområder har lange tidsperspektiver og har ikke kunnet realiseres inden for forsøgsperioden. Derfor anses det heller ikke for perspektivrigt at forlænge forsøgshjemlen med et enkelt år.

Det bemærkes dog, at regeringen i udspillet Tættere på II – Byer med plads til alle, fremlægger initiativer, som vil understøtte fortætning i almene boligafdelinger.

4.5 Forsøg på sundhedsministerens område

4.5.1 Forsøg efter § 27 a: Tværkommunal akutfunktion

Retspolitisk Forening anbefaler forlængelsen af forsøget.

4.5.2 Forsøg efter § 27 b: Opbevaring og udlevering af medicin i den tværkommunale akutfunktion

Retspolitisk Forening anbefaler forlængelsen af forsøget.

4.6 Tværministerielle forsøg

4.6.1 Forsøg efter § 30 a: Psykologbehandling i jobcenterregi

Retspolitisk Forening finder det problematisk, at jobcentrene tilbyder behandling, idet der hermed sker en sammenblanding af roller, der ikke synes hensigtsmæssig.

Frikommunenetværket En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder nytænkning af integrationsområdet bemærker, at der med fordel kan ændres i bestemmelsen om psykologbehandling til visse personer, der modtager sygedagpenge, idet den gældende bestemmelse giver udfordringer, når en borger får det bedre og dermed skifter målgruppe. Frikommunenetværket anfører, at ikke alle borgere er klar til at stoppe behandling ved målgruppeskiftet, hvorfor målgruppen for forsøget anbefales udvidet til også at gælde borgere, der raskmeldes fra sygedagpenge.

Beskæftigelsesministeriets, Sundhedsministeriets og Social- og Ældreministeriets bemærkninger:

Der indgår som del af forsøg vedr. psykologbehandling i jobcenterregi en fast ramme for tilbud om psykologbehandling, som ikke er ændret i forbindelse med forslag om forlængelse af forsøget. Det betyder blandt andet, at målgruppen er personer, der modtager sygedagpenge, og at det er en betingelse for at få tilbudt behandling, at en autoriseret psykolog ansat i jobcenteret eller en alment praktiserende læge har vurderet, at sygedagpengemodtageren opfylder kriterierne for en eller flere af en række nøje afgrænsede og konkrete diagnoser. Psykologbehandlingen er desuden frivillig for sygedagpengemodtageren og behandlingen skal udføres af autoriserede psykologer ansat i jobcenteret. Endvidere kan kommunens sagsbehandler i forvaltningen kun indhente helbredsoplysninger fra behandlingsforløbet, hvis sygedagpengemodtageren giver samtykke hertil. Endelig er det fastlagt, at den autoriserede psykolog, som har udført psykologbehandlingen, godt kan indgå i flere behandlingsforløb med samme sygedagpengemodtager, men ikke kan deltage i behandlingen af andre sager inden for den offentlige forvaltning vedrørende samme sygedagpengemodtager eller dennes familie.



Lovforslaget omfatter alene en ændring af forsøgets varighed og ikke indhold i forsøget, herunder målgruppe.

Bemærkningerne giver efter beskæftigelsesministeriets vurdering ikke anledning til ændringer.